

3 STAROVĚK

Komunikace státy a městy pomocí posílů

Odříkáme verš a dostáváme se do starověku. Obdržíme dopis od námi vzdálených spojenců. Píší v něm, že potřebují poslat posily, a tak pojedeme na návštěvu do Egypta.

Motivace ke starověku:

Dneska ráno se stalo něco neobvyklého. Přišel nám tento předmět. Víte, co to je? (žáci hádají) ... Dostali jsme se totiž do doby, kdy se nepoužívaly mobilní telefony. Lidé zdejších krajin využívají pro komunikaci mezi městy či většími vzdálenostmi dopisy. Kdopak nám může psát? Přišlo nám hlášení od našich spojenců. Já vám ho přečtu a vy přemýšlejte nad odpovědí, kterou jim pošleme.

Dopis bude napsaný na velký papír a bude srolovaný!

*Dráží spojenci,
máme problém!
Jsme obklíčeni.
Dlouho to neudržíme.
Žádáme o posily.*

1. Úkol: Tvorba dopisu – odpověď na zprávu

Motivace:

Nacházíme se v době starověké a dnešním dobrodružstvím bude starověký Egypt. Obdrželi jsme dopis od našeho spojence v Egyptě, který nás požádal o pomoc. Co víte o těchto časech? Jedná se o jednu z nejvýznamnější a současně nejstarších civilizací starověku. Naši spojenci v čele s Kleopatrou Egyptskou čekají na odpověď. Jak odpovíme na tuto zprávu?

(Učitel bude směřovat odpověď k tomu, aby odpověděli spojencům, že posílají posily. Jejich úkolem je napsat tento dopis, ale nejprve se musí dohodnout, kolik potravy, lidí a jaké věci s sebou vezmou.)

Zadání:

Vzpomeňte si, co víte o těchto časech. Z těchto informací vytvořte myšlenkovou mapu, která bude napomáhat v dalších úkolech.

Míříme na informace typu: *Kde se nachází Egypt? Kdo tam vládl? Jaké památky se tam nacházejí? Čím se tam mohli živit? Na čem jezdili?* apod.

Pomůcky:

- ✓ Velký papír
- ✓ Různé fixy

2. Úkol: Poslání posil – kolik lidí potřebujeme a jaké pozice obsadí?

Motivace:

Už toho víme mnoho o našich spojencích a dohodli jsme se, že jim pomůžeme. Kolik budeme mít bojovníků je jen na Vás. Vytvořte zase ty malé skupinky, jejichž úkolem bude nasbírat hodně vody. Podle množství vody pak budou přiřazeni bojovníci.

Zadání:

Lžicemi budete přenášet vodu do kyblíku. Kolik vody přenesete, tolik ve výsledku budete mít bojovníků. Za každou jednu lžičku máte jednoho bojovníka. Pokud jen trochu rozlijete vodu, ubírají se Vám dva bojovníci. Pokud dosáhnete jednoho dcl, obdržíte kapitána. Potom nastupuje důstojník atd. + další odborníci na bitvu.

Nakonec společně vypočítáme počet bojovníků podle toho, kolik jste nasbírali vody do kyblíku:

- ✓ mililitr = 20 pěšáků
- ✓ centilitr = 10 bojovníků
- ✓ decilitr = 5 vůdců
- ✓ litr = 1 generál

Pomůcky:

- ✓ lžíce
- ✓ voda
- ✓ kyblík
- ✓ odměrky

3. Úkol: Balení na cestu – jaké věci si sbalíme?

Motivace:

Chystáme se na naší společnou cestu do dalekého Egyptu. No jo, ale co si vezmeme s sebou? Popřemýšlejte, jaké věci jsou potřebné k naší výpravě, a napište alespoň 10 z nich na papír. Následně je porovnejte se svým kamarádem ve skupině a vytvořte společný seznam, který si napíšeme na tabuli.

Zadání:

Ve skupince se dohodněte, jaké věci jsou nezbytné na cestu. Na papírek pak napište 10 věcí. Nejprve si napiš tyto informace sám, pak si o nich popovídej s jedním spolužákem atd. (1, 1+1, 2+2, 4+4, 8+8 atd.) a dohodni se, jaké věci jsou opravdu nezbytné na cestu. Nakonec je napište na naši velkou tabuli (papír, kde jsme psali zápis o Egyptu).

4. Úkol: Napsání dopisu

Motivace:

Když jsme se již dohodli na předmětech, které si s sebou vezmeme na naši výpravu do dalekého Egypta, nyní musíme napsat jejich podrobný popis. Nezapomeň, že s námi také jde velké vojsko bojovníků, kteří jsou připraveni bránit naše spojence.

Zadání:

Napiš dopis svým spojencům tak, aby obsahoval všechny jeho stránky.

	Adresa: Egypt
	Datum napsání:
Oslovení:	
Text dopisu.	
Závěr:	
Podpis:	

5. Úkol: Odeslání odpovědi - štafeta

Motivace:

Naše zpráva se musí rychle dostat do Egypta, expresní poštou. Rozdělíme se do malých skupinek. První bude stát na startu a další se rozmístí po dráze – asi 100 metrů od sebe podle počtu dětí ve skupince.

Zadání:

Obdržíš do ruky dopis, který musíš dál přesunout dalšímu kamarádovi. Předej zprávu jak nejrychleji můžeš!

6. Úkol: Orientace na mapě - Egypt

Motivace:

Musíme se vydat na cestu do Egypta. No jo, ale kde to vlastně máme jít? Měli bychom se trochu vyznat v mapách. Nejprve Vám ukážu, kde se co nachází. Následně si vyzkouším, jak jste dávali pozor. Vždy jeden ze skupiny přijde k mapě a já mu zadám stát, který má za úkol najít. Ostatní obdrží mapu a budou si pastelkou vybarvovat státy, které už byly jmenované.

Zadání:

Orientace na mapě. Najdi na mapě...

7. Úkol: Výpočet trasy – vypočítáme rychlost, kdy dorazíme do cíle, určíme, jaké dopravní prostředky můžeme použít

Motivace:

Nyní je naším úkolem vypočítat, jak dlouho nám bude trvat tato cesta. Máme mapu, kde si vypočítáme délku trasy podle měřítka na mapě. Víme, že vzdálenost naší polohy do Egypta je vzdušnou čarou 2 871 km. Jaké můžeme použít prostředky k přepravě? Nezapomeňte, že v této době neexistovala auta ani letadla. Mohlo se chodit, jezdit na koni a plout lodí.

Zadání:

Vzdálenost míst A (naše poloha) a B (Egypt) je asi 2 871 km vzdušnou čarou. Člověk chodí průměrně rychlostí 8 km/h, na koni jedeme 20 km/h a loď jede rychlostí 50 km/h. Můžeme tedy vyrazit pěšky, na koni, ale také můžeme plout lodí. Je jen na nás, jakou možnost si zvolíme. Každý den budeme odpočívat 8 hodin. **Kolik dní nám cesta bude trvat?**

Výpočet:

Víme, že vzdálenost naší polohy od Egypta je 2 871 km. Každý den odpočíváme 8 hodin.

- a) Člověk chodí 8 km/h
24 (den) – 8 (rychlost) – 16
 $16 \times 8 = 128$
 $2\,871 : 128 = 22,2$

Odpověď: V Egyptě budeme za 22 dní a 2 hodiny.

- b) Kůň jede 20 km / h
24 (den) – 20 (rychlost) – 16
 $16 \times 20 = 320$
 $2\,871 : 320 = 8,97$

Odpověď: V Egyptě budeme za 8 dní a 9 hodin.

- c) Loď jede 50 km/h
24 (den) – 50 (rychlost) – 16
 $16 \times 50 = 800$
 $2\,871 : 800 = 3,6$

Odpověď: V Egyptě budeme za 3 dny a 6 hodin.

8. Úkol: Přivítání se spojenci - pozdravy

Motivace:

Po dlouhé výpravě přes řeky, pahorky, hory, louky a moře jsme dorazili bezpečně k našim spojencům. Nemáme žádné ztráty na životech. Všechny předměty nám zůstaly. Nyní nás čeká předstoupit před naše spojence. Jenomže oni nejsou jenom tak ledajací spojenci. V této krajině vládnu faraoni a oni si potrpí na jiné věci. Jednou z nich je přijímání hostů. Ještě než před ně předstoupíme, si natrénujeme pozdrav, kterým projevíme úctu našim spojencům. Můžeme vymyslet tanec, básničku, písničku atd. Cokoliv, co nás napadne.

Zadání:

Vymysli ve skupině pozdrav hodný králů.

9. Úkol: Bitva o moc – válečné tažení – Ocásková bitva, kočka a myš

Motivace:

Naše výprava přišla právě včas. Naše aliance chtěla zítra vyrazit do boje. Místo našeho boje se jmenuje Actium. Vyrážíme tam spolu s Kleopatrou pomoci jejímu milému, který se jmenuje Marcus Antonius. Pojďme se pokusit ubránit ji proti nepřátelům.

Bohužel tato bitva nedopadla dobře pro naše spojence. Obrovské vojsko Octaviana nás porazilo. Kleopatra a Marcus prchají do Egypta, kde se pokoušejí seskupit nové vojsko. To se jim opět nepodařilo. A dokonce ani vyjednávání nebylo zdařilé.

My si vyzkoušíme, jak mohli naši spojenci uprchnout uprostřed bitvy. Uděláme si tady simulaci námořní bitvy. Žáci, kteří budou v zástupu, budou lodě a vždy na tlesknutí se otočí vpravo. Dva žáci budou v roli Marcuse a Octaviana. Markus se snaží uprchnout před Octaviánem.

Zadání:

Posbírej ocásky svým spoluhráčům. Důležité je ochránit svůj ocásek. Hra končí v okamžiku, kdy jsou všechny ocásky posbírány.

Vyberte si dva žáky, kteří budou v roli Marcuse a Octaviána. Octavianus má za úkol chytit Marcuse. Pokud se mu to podaří, vybereme nové. Ostatní vytvoří zástupy 8 lidí. Vždy, když učitel tleskne, otočí se řada vpravo.

10. Úkol: Budování pyramid

Motivace:

Již jednou jsme byli v Egyptě. Když jsme se znovu dostali do této země, mohli jsme si všimnout takových zvláštních staveb. Víte, jak se tyto stavby jmenují?

Ano, jsou to pyramidy. Tyto stavby byly vybudovány s přestávkami v průběhu této doby. Víte, k čemu sloužily?

Byly to hrobky vládců. Nechávali je zhotovit faraoni ještě před svou smrtí. Je to jehlanová stavba, jejichž základem bývá čtyřúhelník nebo trojúhelník s postupným navyšováním. Většinou se spojí do jednoho bodu.

Zadání:

Za pomoci těchto pěnových kostek pozdrav pyramidu. Vyzkoušej čtyřúhelníkový i trojúhelníkový podklad. Napiš, který základ je lepší a proč.

Pomůcky:

- ✓ Barevné kostky k matematice

IX Poušť Velbloud Písek - Fotografie zdarma na Pixabay. 1 milion+ Stunning Free Images to Use Anywhere - Pixabay [online]. Copyright © 2019 Pixabay [cit. 14.10.2019]. Dostupné z: <https://pixabay.com/cs/photos/pou%C5%A1%C5%A5-velbloud-p%C3%ADsek-pyramida-32>

11. Úkol: Luštění hieroglyfů

Motivace:

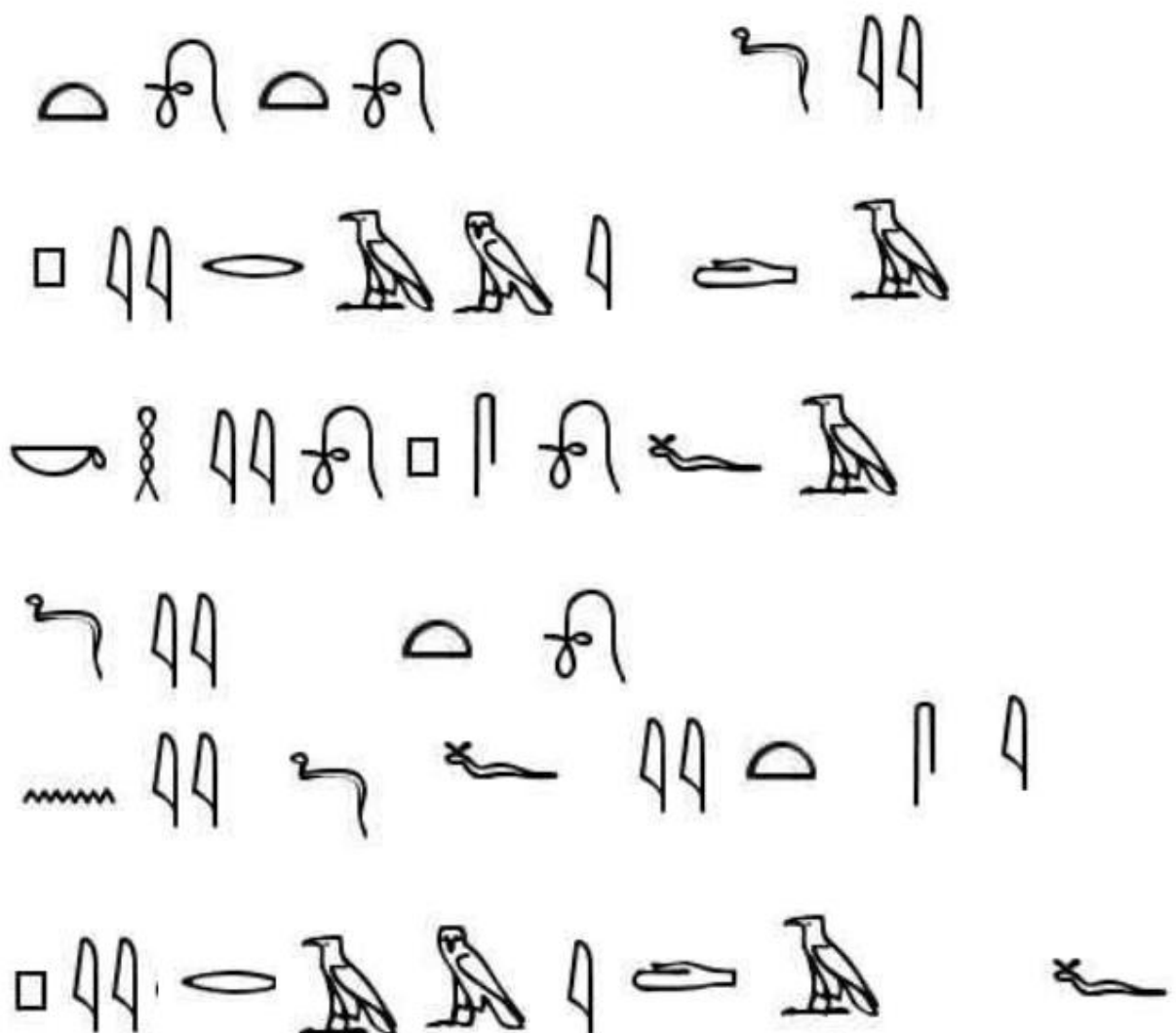
Podařilo se vám vybudovat pyramidy. Jsou to opravdu neskutečné stavby. Když jsme se konečně rozhodli prozkoumat tato místa, viděli jsme u vstupu různé symboly. Co to je? Já jim nerozumím. Dokázal by někdo říct, co je tam napsané?

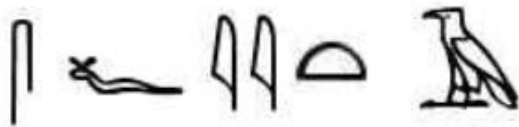
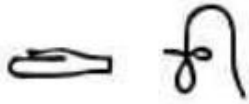
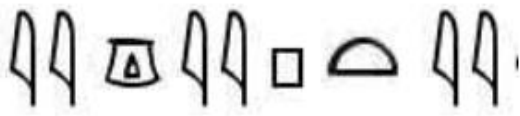
Zadání:

Nyní si zahrajeme na archeology. Tvým úkolem je rozluštit tajemné písmo, které můžeme vidět na papíře. Po jeho odhalení se pokus o sestavení vlastní věty.

Pomůcky:

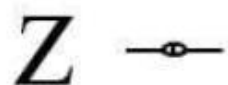
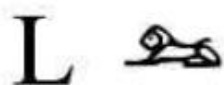
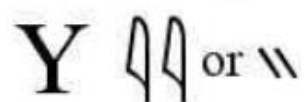
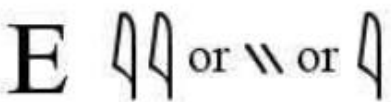
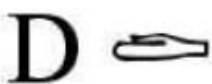
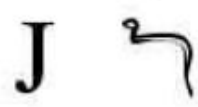
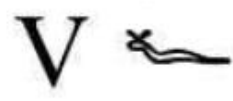
- ✓ papír na luštění hieroglyfů
- ✓ příklady pro luštění hieroglyfů

Tajenka:

Toto je pyramida Cheopsova. Je to největší pyramida v Egyptě. Patří do sedmi divů světa.

12. Úkol: Výroba papíru

Motivace:

Tito lidé psali záhadným písmem, které nazýváme hieroglyfy. Také psali na odlišný papír. Víte, jak ho nazýváme?

Papyrus. Ten sloužil k zápisu textů, byl vyroben ze stébel rostliny šáchoru papírodárného, který zde roste. U nás sice roste, ale já ho bohužel nemám, a proto si vyzkoušíme jiný způsob výroby papíru.

Určitě už jste si všimli, že zde mám staré noviny. Ty si namočíme přes noc a poté rozmixujeme. Já už jsem to udělala, abychom neztráceli čas. Nyní potřebujeme sítko, na která dáme naši namočenou směs a pořádně stlačíme. Nakonec tento výrobek dáme na papír a necháme pořádně vyschnout.

Zadání:

Podle slovního popisu vyrob papír. Zapamatuj si, jaké činnosti musíš vykonat u výroby papíru a napiš vlastní pracovní postup.

Pomůcky:

- ✓ Noviny
- ✓ Voda
- ✓ Mixér
- ✓ Sítko

13. Úkol: Zápis do novin

Motivace:

Po celém našem dnešním putování nám zbývá ještě poslední věc. Musíme to dneska všechno zaznamenat do našich zápisů. Určitě si tam poté ještě vložíme náš papír, který jsme si dnes vyrobili. Dnes si napíšete zase zápis sami a vyzdobíte si ho. Ještě k tomuto úkolu máte dva další.

Prvním úkolem bude vytvořit komiks cesty našeho dopisu.

Ve druhém si vyzkouším, jak znáte mapu i to, zda víte něco navíc ohledně egyptské historie.

Zadání:

Na papír si запиšte informace, které sis zapamatoval z dnešního dne. Pokus se také vyplnit text k zápisu, který obdržíš a nalep si ho na stránku.

Poté vytvoř komiks cesty dopisu od odesílatele k příjemci a popiš ho.

Text k úkolu:

Egypt se nachází na kontinentu _____. Nachází se zde řeka _____. Jejím hlavním městem je _____. Je ze dvou stran obklopena _____ mořem a _____ mořem. Místo, které bylo nejúrodnější pro zdejší zemědělce, se nazývá _____. Z důvodu častých záplav zde lidé vybudovali _____. V čele státu stál _____. Náboženství, které má více bohů, se nazývá _____. V jejich době psali _____ neboli egyptským obrázkovým písmem a psali ho na _____. Svě mrtvé balzamovali a ukládali do sarkofágů, které nazýváme _____. Posvátným zvířetem Egyptanů byla _____.

Řešení:

Egypt se nachází na kontinentu **AFRIKA**. Nachází se zde řeka **NIL**. Jejím hlavním městem je **KÁHIRA**. Je ze dvou stran obklopena **STŘEDOZEMNÍM** mořem a **RUDÝM** mořem. Místo, které bylo nejúrodnější pro zdejší zemědělce, se nazývá **ÚDOLÍ NILU**. Z důvodu častých záplav zde lidé vybudovali **ZAVODŇOVACÍ KANÁLY**. V čele státu stál **FARAON**. Náboženství, které má více bohů, se nazývá **POLYTEISMUS**. V jejich době psali **HIEROGLYFY** neboli egyptským obrázkovým písmem a psali ho na **PAPYRUS**. Svě mrtvé balzamovali a ukládali do sarkofágů, které nazýváme **MUMIE**. Posvátným zvířetem Egyptanů byla **KOČKA**.